

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

NOVES DE L'AGENCIA WOLFF

El rus continúa retirant-se

Pi i Margall

Demà el poble de Barcelona, i amb ell tot el poble de Catalunya, tributarà un cordialíssim homenatge de devoció al gran Pi i Margall, per a glòria immortal de la nostra terra. La primera pedra del seu monument serà posada; i la multitud, conduïda per la flama de les banderes, emocionada pel record del varó insigne, amb la seva presència donarà vida i significació a la cerimònia.

Mai cap acte haurà estat més sincer i més bell. L'amor filial dels catalans per en Pi i Margall, se manifestarà en l'amplada del gran passeig ciutadà. El cor del poble donarà a l'acte calor d'humanitat i d'entusiasme.

Pi i Margall! Aqueix nom lluminós desvetlla els records dels vells republicans, i reb el respecte profund de la joventut catalana. Es un nom que, pertanyent al passat, se conserva gloriós i viu. Les ensenyances del Mestre tenen avui i tindran demà tota la seva virtut d'eficàcia.

A Madrid, en Pi i Margall hi té la tomba. A Barcelona hi tindrà el seu monument. Allà tenen el cos. Aquí tenim l'esperit...

Anem tots, demà, catalans, a retre homenatge al gran varó. Anem-hi, sobre tot, els qui estimem els ideals que ell defensà i propagà. Vindrà dia que els dos grans amors d'en Pi—la República i l'Autonomia—seràn una realitat a Catalunya. I aquell dia la seva estatua austera presidirà els destins de la terra que el va veure nàixer.

Mutilació d'ales

UE diríeu del jutge a qui se li sometés el judici sobre un plet i judiqués en vista de l'amistat o de l'agraïment personal? Què diríeu si tot preguntant-li vosaltres si dictaria la sentència segons justícia, vos respongués que ho faria segons el rencor i la venjança, o bé atenent-se a les propies conveniències, a lo que personalment guanyaria segons fallés en un sentit o en l'altre? Diríeu que tal jutge és un home indigne, un criminal.—I bé: la conducta d'aqueix jutge és la que aconsellen avui a Espanya els nostres germanòfils!

Ja els esteu sentint:—«Espanya no pot avui inclinar-se en favor dels aliats, perquè Anglaterra i França sempre ens han portat perjudici. Ademés, Anglaterra té Gibraltar, i França no vol que Tànger sia nostre.»

Cavallers, no crec que hi hagi símptoma més fatal d'una decadència anèmica. De manera que sols ens queda la facultat de judicar segons el profit, i no segons la raó, amb l'estómac, i no amb el pensament? Aqueixes gents han sofert una total evaporació de l'esperit. Alcen la testa com una copa buida, i volen brindar en la nostra taula. Creuen parlar, i tant sols mastiquen.

La noblesa personal de cadascú se regeix precisament per la potència d'emancipar-se de sí mateix, apartar-se de la propia carn i decidir-se segons normes exteriors i objectives. El pensador és en realitat l'home qui cerca i troba, (*inventa* direm propiament); troba les lleis naturals de les coses amb total independència del jo. El més alt dels pensadors seria el qui en un moment per un prodigi d'intuïció, alcancés a descobrir totes les relacions que guarda la cosa pensada, ja que el judici pot definir-se com la percepció de les relacions. I per a pensar altament, com per a sentir poèticament, se necessita una condició suprema, veritable distintiu de les seleccions humanes: el desinterès.

Aquells germanòfils nostres (entre els quals hi ha firmes populars i prestigioses,

de tots conegudes) han perdut la facultat de judicar, perquè no saben inspirar en el desinterès el propi discerniment. Són gent d'interès, i no d'ideal; gent de terra a terra, i no d'envolada.

Lo trist és que aquest eixalament és una mutilació que envileix totes les manifestacions de la nostra vida col·lectiva. Se pateix una extropació de l'ideal i una incapacitat per a l'idealisme. Com la gent inculta i baixa, aquests pobres mutilats no saben orientar el propi desig més que en vista de la més immediata de les utilitzacions. En tot cas arribaran a percebre la superstició messiànica del miracle, de lo absurdament extranatural, qui falsifica l'aliment diví de l'il·lusió; però això serà encara una manifestació d'aquell baix empirisme. En Costa parlava de país d'eunucs. Aquell hermafroditisme se tradueix, naturalment, en l'admiració femení dels que apareixen com a forts, com a mascles. Però encara és més greu aqueixa castració espiritual de les ales, qui no permet alçar-se del terrer.

Me sembla haver-ho ja citat una altra vegada: Hipòlit Taine, quan se l'atacava per no sé quina frase adversa a la patria francesa, responia justament: «Però ¿és que hi ha francesos?» Aqueixa puresa de judici és lo que manca en el nostre país. Una guerra més que històrica, èpica, fa tremolar la terra, i troba gent tant petita que, per a afiliar-se espiritualment sota les unes o les altres banderes, retreu abans no sé quines minúscules i absurdes rencunies personals! ¡Si precisament la noblesa del que judica podrà més nítidament revelar-se quan més motius d'agravi tingui rebuts del judicat! La magnitud de l'ànim està en relació amb l'oblid de les ofenses, i el millor jutge seria l'home qui tingués tant vigorosa la facultat d'absoure's de sí mateix que pogués fer justícia contra la propia causa.

Oh tòpics enutjosos!—«Anglaterra ens reté Gibraltar... França és la nostra enemiga històrica» (perquè és la veïna, naturalment).—Bé, bé. No's tracta ara d'això, sinó d'això altre: «Anglaterra i França, tenen raó o no en tenen, en la lluita present?» Retreure ara les velles dissensions equival a una complicitat

amb l'agressor injust. Ve a ésser com si veïssim assassinar en mig del carrer a un ciutadà i felicitesseu el matador perquè els avis d'aquell ciutadà varen guanyar an els vostres un plet de menor quantia!

GABRIEL ALOMAR

D'eleccions

El nostre criteri en totes les lluites electorals s'ha subjectat sempre a un esperit de disciplina i desinterès tant exagerat que'ns ha dut a no discutir els homes i a no plànyer els sacrificis.

No'ns penedim de nostre altruisme perquè, gelosos de conservar en tot temps una independència absoluta, ni volem actes, ni necessitem favors de ningú. De la nostra disciplina sí que'ns n'hem arrepentit algunes vegades, veient que'ls nostres vots han sigut aprofitats per homes sense vergonya que han fet del càrrec un medi per a robar impunement.

No estem disposats a reincidir, i en les properes eleccions municipals no apoïarem a quins ens semblin sospitosos d'immoralitat, encara que'ls imposin els prohoms o els proclamïn totes les autoritats del partit.

No sabem encara, i és massa aviat per a saber-ho, quins homes formaran les candidatures. A cau d'orella s'anomenen alguns noms que fóra una indignitat portar-los al Municipi. Ha caigut molt baix el càrrec, però aquesta raó és una raó de més per a no triar vividors que acabin d'ensorrar-lo.

Es vergonyós que'l municipi de Barcelona sigui pels partits polítics que actuen a Catalunya lo que eren Cuba i Filipines antigament pels partits polítics espanyols. Les actes de regidors i els empleos municipals s'adjudiquen com a premis als més barruts de les pandilles i així no és estrany que l'opinió pública acusi al prohoms polític de cobrar dels concejals, als regidors de cobrar del empleats i als empleats de cobrar dels matuters i als matuters de cobrar del poble envenenant-lo amb aliments podrits o sofisticats o robant-lo en el pes i en la mesura.

I lo pitjor és que aqueixa mateixa opinió pública que tant dolent concepte té de la gent que la representa al Consistori, no reacciona contra aquest estat de coses i quan té a la seva mà el posar-hi remeï torna mansament a obeir als cridaners, votant als candidats fills de les intrigues d'un cassinet, de les conveniències d'un jefe o de les digestions de molts sopars.

No volem contribuir més amb una mal entesa disciplina a l'enlairament dels barruts i dels vividors. Els noms de les candidatures republicanes que no'ns agradin deixarem de apoiar les.

Voldríem que hi hagués bon acert en l'elecció d'homes per a posar nostres forces, poques o moltes, al servei del seu triomf. Ens doldrà, com ens dol sempre la victòria dels nostres adversaris, però preferim que'l partit republicà no tingui representació al municipi a que hi figurin homes que'l deshonrin.

JEPH DE JESPU

La caiguda del senyor Zozaya

ASSEN sovint pel cel periodístic de Madrid, com cometes, les cròniques i els articles anticatalans. Des d'aquelles etzegallades grotesques de don Clodoaldo Piñal, ja difunt, fins a les pretencioses elucubracions del senyor Royo i Villanova, les escames i les injúries madrilenyes contra Catalunya formen una extensa i curiosíssima col·lecció. Bons escriptors i escriptors dolents, gent de bona i de mala fè, han abocat el seu cabaç

d'insults damunt la terra nostra. En la llista negra, Catalunya hi pot posar Núñez de Arce, Baroja, Grandmontagne, Pérez de Ayala, Marià de Cavia, Felix Lorenzo, López-Barbadillo, Benigne Varela, Ruiz de Grijalba, i encara molts més.

Ara ha vingut a continuar la llista el senyor don Antoni Zozaya, cronista d'*El Liberal*. La crònica del senyor Zozaya és realment ofensiva. Intenta mofar-se de l'idioma català, i preté cantar un trágala als catalans perquè en Martínez Sierra i l'Enric Borràs han organitzat una temporada a «Novetats» amb obres d'autors catalans traduïdes al castellà. Tan cavaller i tan *hidalgo* com vol ésser el senyor Zozaya, en aqueix escrit seu fa manament a les regles del respecte.

Que això ho hagués fet un escriptor de la primera volada, tindria excusa. Però el senyor Zozaya!... Ell és ja un home vell, amb llarga pràctica periodística i literària, amb infules de filòsof i de sociòleg. Per a tenir caigudes com la de la seva crònica *La palinòdia*, ja és massa gran.

I a fè que la caiguda és deplorable. Si alguna cosa prova son treball, és que qui l'ha escrit no sab res de la situació actual del llenguatge català. El senyor Zozaya es pensa que el nostre idioma està en camí de desaparició; que les noves generacions, i sobre tot la gent de ciutat, ja no el parlen. Són molts els qui a Madrid se pensen això. Un dia, pels passadissos del Congrés, en Melquiades Alvarez deïa a l'inoblidable Ildefonso Suñol: «Desenganyin-se: el plet de l'idioma, el tenen vostès perdut. Vostè encara deu parlar el català usualment; però de segur que els seus fills ja usen el castellà.» En Suñol va tenir molta feina per a fer entendre an en Melquiades Alvarez que a Catalunya, amb la trista excepció d'algunes dotzenes de famílies cursis, parla en català tot-hom: pares i fills, vells i joves, habitants del camp i de la ciutat.

Ara el senyor Zozaya afirma que la llengua catalana està arreconada a les masies; i de parlar en català, en diu *hablar en payès*.

Ampulositat i manca d'informació fan parella en la crònica del senyor Zozaya. Tan grossa és la desconeixença que té dels fets, que assegura que en Víctor Balaguer i en Pi i Margall ja no van escriure en català. De les nombroses obres catalanes de Balaguer, el cronista d'*El Liberal* no n'ha sentit a parlar mai. I de les entusiastes defenses de la llengua catalana i de son ús literari i oficial que en Pi i Margall va fer, tampoc en té notícia.

Francament; mai ens hauríem cregut que el senyor don Antoni Zozaya fós capaç de una caiguda semblant. El creïem més equànim i més enterat de les coses.

FULMEN

Silencio e ignominia

ON qué facilidad se le impone silencio a un pueblo! No hay más que mandarle que calle, y calla. España es una nación que habla por hablar. Se le rásca en la tripa, como a las cigarras, y canta; se le aprieta un poco el pescuezo, y deja de cantar. España es una especie de muñeco de goma, un «Toribio» que saca la lengua cuando le dicen que la saque, y que la esconde cuando le dicen que la esconda.

El Gobierno ha prohibido que se hable de la guerra y todo Cristo calla, y en toda la nación reina un silencio sepulcral. Más que sepulcral, puesto que sobre las tumbas se puede rezar y cantar responsos, y no se nos permite que oremos por nuestros muertos y que pidamos a Dios que venga a los que caen en los campos de batalla.

Si nuestras cabezas no fueran marmitas vacías, marmitas en las que no hierven ideas y en las que no se cuecen descubrimientos e invenciones, hace tiempo que habrían estallado. Pero, no habiendo dentro de ellas

La nova escola mediterrània

Heus aquí l'ideal dels nostres jaumins:
Poguer disposar d'uns quants submarins.

nada ¿cómo han de reventar? No estando llenas de vapor de pensamientos ¿cómo han de saltar las coberteras? No estando cargadas de pólvora ¿cómo han de explotar cuando se las hiere?

Se le manda a España que calle, y no chista. Ni ¿qué tiene España que decir? Hay pueblos a quienes es tan necesario y natural pensar y hablar como respirar. Y si se les prohíbe emitir la palabra o el aliento, matan o mueren. Nosotros, no. Nosotros no necesitamos hablar. ¿Qué sacaríamos de que el Presidente dijera: «el burro tiene la palabra»? El burro nos saldría con un rebuzno o con un cuesco. Pero a España no le molesta lo más mínimo la esquila que le han colgado en el cuello, el anillo de esclavitud que le han puesto en la nariz. A España la engorda el alpiste de la jaula, le gusta el vaho hediondo del establo. Nuestra alma no es como esas botellas de vino espumoso, cuyo tapón hay que sujetar con hierro y con plomo. Nuestra alma es una botella de líquido que ama la prisión, que ama el reposo, la posición horizontal y las paredes oscuras.

El Gobierno afirma que se puede hablar de todo, menos de la guerra. ¿Qué nos importa tu taparrabos dorado y tu innoble calva, ministro? ¿Qué nos importa tu cartera, hecha con piel de ciudadano español? ¿Qué nos importan todas las manzanas del Paraíso? Es la guerra lo que nos interesa. Es el fruto del árbol de la ciencia del bien y del mal, el que apetece y el que ha de darnos la salud. Y, o nos comemos ese fruto, o te nos comemos a ti. ¡oh Dios que nos lo vedas! La guerra, la guerra es lo que nos apasiona. La guerra, y el decir lo que no se puede decir, y el saber lo que está prohibido saber. Cuando fué guillotinado Carlota Corday, el pueblo se apoderó de su cadáver y quiso averiguar por sus propios ojos si la

matadora de Marat era virgen. Buscaba el secreto de la fuerza de alma de la doncella de Caen, como nosotros buscamos las energías y las razones de vivir que le quedan a España.

Yo no soy partidario del silencio. El silencio y la noche es lo que busca el ladrón para sus robos y para sus escalos. Silencio es lo que quiere en torno suyo la tiranía. Silencio es sinónimo de oscuridad, de servidumbre, de miedo. El silencio es el camarero de la muerte y su heraldo y su caudatario. Por el contrario, la vida es rumorosa, es como una colmena llena de trabajo y de miel, como una colmena llena de zumbidos. Todos los agentes de la naturaleza marchan con estrépito. Todas las fuerzas del mundo batallan en medio de un prodigioso alboroto. Las vidas que triunfan y las vidas que caen, anuncian su éxito y su fracaso con videntes delirantes y con sollozos frenéticos.

Silencio. No es lícito hablar de la guerra. No hay derecho a reír con los que vencen ni a llorar con los vencidos. Hay que taparles a los hombres todos los agujeros que Dios les ha abierto en la cara: los agujeros por donde entra y sale la palabra, por donde entra y sale la luz. No hay que permitir que la lengua presente su punta acerada al pecho de los Emperadores guerreros y de los Césares déspotas. Hay que obligarle a que repose y a que se pudra como un pez muerto.

Yo no amo el silencio. Yo amo la boca que gruñe y que muerde. Yo amo la boca que no besa la mordaza, sino que la rompe, y que al romperla se destroza los labios, y que con los labios heridos vomita palabras rojas de ira y de sangre.

Si yo tuviera en mi mano cerrada todas las verdades del mundo, decía Fontenelle, me guardaría bien de abrirla. Cuando Fontenelle escribió eso, no tenía presa la verdad ni en la mano ni en la mente. Si yo supiera

que alguien tenía guardada en la mano la verdad, iría a cortarle la mano. Nuestros gobernantes son, como Fontenelle, carceleros de pensamientos. Los hemos puesto en el candelero más alto para que alumbraran más, y lo que hacen es dejarse caer y apagar las luces que arden debajo de ellos. ¡Por Barrabás, que empleen sus cabezas para lo que gusten, aunque sea para engravar coberteras; que hagan de ellas lo que tengan por conveniente, aunque sea fabricar bolas de balcón o bacines de barbero, pero que nos dejen a nosotros discurrir!

Que nos dejen abrir el puño en que tenemos las verdades. Para que éstas salgan dando alaridos y promoviendo tumultos. Para que se precipiten en la calle y vayan por ella empujando a los hombres y ofreciéndose a los corazones amorosos y a los entendimientos que madrugan y se afanan para ganarse su pan. Para que hagan irrupción en la alcoba en que España agoniza y arranquen de su lecho al enfermo incurable, al dolorido moribundo.

ANGEL SAMBLANCAT

Sonata LXIII

estic de broma! Ho podeu creure... Maleit sia, maleit sia... No sé ni que dimoni he vingut a fer avui aquí, com no sigui a trencar-vos les oracions. Si no fós que hi ha aquestes senyores al costat, renegaria, creieu que renegaria... Perquè, bony! Vaja, ja s'han girat, pleguem...

Haveu llegit lo que ha dit aquest fulano, com se diu? el ministre de Gracia i Justicia... Ah! sí, Burgos i Mazo. Ai! senyor, de qual-sevol cosa se'n fan ministres, tot s'aplaudeix, he llegit un paragraf on parla de l'adulteri i del marit que's pren la justicia per ses mans i d'un rengle de coses més que vaja... quasi quasi sembla enfumen-se'n.

En canvi, m'ha fet riure el que don Sánchez Guerra tingués tanta rabia com jo; diu que al batlle de Bilbao volia menjar-se'l viu. Renoí, quins ministres; i encara dirán d'en Maura o d'en La Cierva.

Molt bé; sembla que això de Rússia se millora, pot-ser si que tenint-hi de capità general al Zar, el Déu dels exèrcits, se decidirà a protegir a les armes moscovites. A mi m'agradaria que fessin córrer a l'Hindenburg, mai dirieu perquè? Perque també m'ha agradat que fessin córrer an aquell gran duc Nicolau. Tots dos són alts i grossos, testes tallades de dominadors, voluntat diuen ells; voluntat? orgues!

Tot-hom vos obeeix; podeu portar-los a morir i vos seguiràn com uns bens-tigres i fugiu? Avui l'un i demà l'altre? Vaja!... vaja! Res; com més va més fàstic me produeix tot això. Sort que demà ens treurem el mal gust de boca. Si voleu que seguim, amics, no m'hi falteu pas a la col·locació de la primera pedra al monument a (ara lleueu-se el berret) don Francisco Pí i Margall.

Hi serem tots, tots els germans en manera de pensar encara que portem els uns la clenxa al mig i els altres arràn d'orella. Tots els qui estimem la llibertat, tots els que volem un benestar per a nosaltres i els demés, tots els que estimem la Terra com a mare. Tots els que...

Res, jo hi aniré amb en Marius, i quan caigui la primera pedra, quan les banderes revolucionaries de cent centres republicans i les catalanistes de cent clubs nacionalistes se agitin com les ales del volar d'un ideal, nosaltres dos ubriacs de sol i d'entusiasme ens direm:

- Visca Catalunya!
- Visca l'anarquia!

Res, calleu, avui tinc rabia i no vui beure res, faig com els cans.

MORITZ XXVII

Acéfals i policéfals

El Progreso contestava el dimarts al article que'l nostre company Samblancat va escriure en el darrer número de LA CAMPANA. I contestava arremetent contra l'editor de LA CAMPANA i L'Esquella. Cosa estranya, oi?

Però lo veritablement curiós, és que l'article de El Progreso començava aixís: «Lo más noble de un hombre es la frente. Por eso la frente es lo que se da al enemigo». Sí, sí, el front. Ja's veu que El Progreso el dóna. Lo que presenta són les anques per a fugir vergonyosament, o per a que tornem a fer-li una altra carícia en la persona del seu director.

Lo de la bicefalia també ens ha agradat. Dos setmanaris, dos caps. Hi ha res més natural? Bò és que a un periòdic se li tinguin en compte els caps i no els peus de redactor que l'escriuen. Casa bicefala, aquesta? Molt bé; val més tenir dos caps que no tenir-ne cap, o que tenir-ne un i dolent. Un de dolent, que en les places on anem nosaltres alguna vegada a banyar-nos en sinceritat i a comprar llegums per l'olla, pugui ésser inclòs sense escrúpols a una pesada de naps o a un manat de cebes.

PLUJA MENUDA

- Senyor Dato, senyor Dato, ha esclaiat una altra vaga.
- I que esclatin les que vulguin! Tot això no té importància.
- Senyor Dato, senyor Dato, el pa puja altra vegada.
- Rigui-se'n d'aquestes pujes!... Tot això no té importància.
- Senyor Dato, senyor Dato, s'ha amotinat mitja Espanya.
- Deixin-la que s'amotini!... Tot això no té importància.
- Senyor Dato, senyor Dato, la caixa està ja escurada.
- Hem acabat els rals?... Mosca!... Això sí que té importància.

La guerra?... El mateix de sempre. Trompades a discreció, que aquí hem pujat una altura, que allà hem baixat un graó. Presoners, bòmbes, trinxeres, taübes que venen i van, molts noms de pobles raríssims i molt «seguim progressant».

—Ha vist, el dia, amb quin garbo disminueix, pas a pas?
—Però una altra cosa augmenta.
—Quina?
—El recibo del gas.

Un «valent» espera a un home en un paratge desert, li dispara un tiro, el mata, els civils surten a temps, porten al culpable al jutge i... ja se sab lo demés: quinze o vint anys de presiri són l'epílec d'aquest fet.

Un submarí espera a un barco; li envia, tan prompte el veu, un torpedo de confiança que l'enfonsa en un moment, cent cinquanta homes s'ofeguen i... llestos; no'n parlem més.
—Bé, però a l'autor del drama, que li fan?
—Què li han de fer?
El proclamen hèroe insigne i li donen una creu.

—Ja està resolt. Les Corts s'obren a mitjos del mes que ve.
—Qui li ha dit això? Un polític?
—No, senyor: un cansaladè.

Després de Déu sab quants anys de gestions i de palestra, van al fi a emprendre's les obres del monument del gran mestre. Hi haurà musica, discursos, banderes, crits, alegria, molta exhibició ignocenta i molta fatxenderia. La pedra baixarà al clot.
—Ja havem posat la primera!...
—Bé, molt bé, però, veïam, quan posaran la darrera?

C. GUMÀ

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 10 AL 16 DE SEPTEMBRE DE 1915

Per terra

L'aspecte de la lluita, en el front rus, ha canviat notablement. Aquell general avenç austro-alemany Rússia endins, ha cessat. La situació se pot resumir de la següent manera:

Sector nord: els alemanys avancen molt lentament, acostant-se a Dwinsk i a Vilna. El resultat més important que han aconseguit en aquest sector, és tallar el ferrocarril que va a Petrogrado.

Sector del centre: molt lent avenç alemany en una part, i violenta contra-ofensiva russa més cap al sud.

Sector del sud: segueix amb gran èxit l'ofensiva russa. Des de primer de mes, han caigut presoners més de 50.000 austro-alemanys, els quals han hagut de retirar-se del riu Sereth al riu Strypa, reculant així uns 40 kilòmetres. El material de guerra pres pels russos és considerable.

Al front occidental, segueix el bombardeig violent. Atacs alemanys a l'Argona i a l'Alsàcia, han fracassat.

Al front italià, accions de detall, amb aventatge per als soldats de Cadorna.

Als Dardanel·ls i al Càucàs, calma relativa. Sembla que d'un moment a l'altre, els aliats empendràn operacions decisives contra Turquia.

Per mar

El submarí francès *Papin*, que ja porta realitzades diverses fetes, ha torpedejat a l'Adriàtic a un torpeder austriac, averiant-lo greument.

Han aparegut submarins austriacs al Mediterrani, enfonsant alguns vaixells mercants anglesos i francesos. També n'han aparegut a l'Atlàntic, realitzant així mateix alguns actes de pirateria.

Torpeders russos han enfonsat un gran vapor turc al mar Negre.

Per l'aire

L'acció aèria més important és l'atac de les

L'unió dels lliberals

—Veuu aquesta cafetera?
Doncs amb una soldadura pot durar, si se m'apura, fins per llà a la Primavera.

El Segón Agricultor

—No sé de què's queixen els pagesos!... Si mai havia estat tan florent, l'agricultura, a España.

esquadres d'avions francesos a les ciutats alemanyes de Treves (Prussia), Donaueschingen (Wurtemberg) i Marbach (Baden).
Els *Zeppelins* han fet algunes altres visites a Anglaterra.

EMA, al matí, tindrà lloc, al Passeig de Gràcia, encreuament amb la Gran-via Diagonal la solemni cerimònia de col·locar la primera pedra del monument an en Pi i Margall.

Es d'esperar que'l bon poble català respondrà a la crida de la Comissió, donant a l'acte la grandiositat que's mereix.
I és d'esperar, també, que un cop posada la primera pedra, no és trigarà gaire a posar-se-hi

la segona i les altres, fins a rematar el monument amb l'estàtua de l'apòstol del federalisme. Amèn.

El ministre de Gràcia i Justícia ja ha pronunciat el discurs de obertura dels Tribunals. Diuen que és de tendències marcadament socials.

Entre altres coses ha dit que l'adulteri hauria d'ésser perseguit d'ofici per compte del Estat, «encara que no hi hagués instància de part del marit enganyat».

Arriba, petits!
No se n'hi giraria poca de feina, a la policia!
Truca allà on vulguis.

Es veu que aquest ministre és més de Gràcia que de Justícia.

Perquè la cosa no pot ésser més graciosa.

Diuenge passat hi hagué, al «Tibidabo», una gran festa religiosa per a demanar al Altíssim l'acabament de la guerra.

Infelicos!
No saben els nostres missaires que'l conflicte bèl·lic ja no depèn del Altíssim, sinó del Baixíssim.

Si volen pau, demanin-la al Diable, que és l'amo del món, mentres Déu vulgui.

Llegeixin:
«Ahir, el senyor Cambó i el senyor Prat de la Riba esmorzaren plegats.»

Ara tota la nostra preocupació és sapiguer... a veure què devien menjar.

Llangostins?

Mau!

Bledes?

Uix!

Si havem de fer suposicions segons els capritxos de cada hu, aviat s'endavina. En Prat va menjar peix sense sang i en Cambó *criadillas*.

D'aquí pocs dies sortirà a llum un nou diari republicà, que dirigirà don *Emiliano*.

Diu que's titularà *Germinal*.

Radical i diari?

Això és que serà anti-progresista.

Li augurem més èxit que al seu colega.

Perquè l'Iglesias no és, de molt, tant ase com en Cullarè.

Diuen de Martorell que hi ha hagut en aquella simpàtica localitat una reunió de radicals i nacionalistes al objecte de, un cop avinguts, fer frente als reaccionaris.

Creiem que fan molt santament. Dues grans columnes de resistència i un sol arc ben gran, ben obert i ben lliberal.

Que prenguin exemple del Pont del Diable.

Amb motiu del anunciad aplec carlí, se preparen a Barcelona una serie d'actes que tindran per nom «setmana jaumista».

I un bé.

Que'n diguin la setmana tràgica.

O la mala setmana.

O la setmana dels tres dijous: Primer dijous, en Junyent; segon dijous, en Dalmau Iglesias i tercer dijous el duc de Solferino. Aquest al mig, que és el que està més gras.

Un dia d'aquests s'inaugurarà, a Montserrat, el monument a Les Tres Maries.

Es clar, portava molta pressa, aquest monument.

Molta més pressa que el d'en Pi i Margall.

Deixeu-vos de Les Tres Maries!

En Pi, al cap-d'avall, no era sinó un apòstol dels humils!

Amb motiu de tenir-se que transportar a la seva tomba definitiva de Sardanyola, dimecres foren exhumats els restes d'aquell home qui fou en vida quefè dels conservadors barcelonins, don Manel Planas i Casals.

Si l'acte d'exhumació hagués tingut lloc el pròxim novembre, hauriem pensat que era una conseqüència de la vida política del difunt.

Que en *Pantorrilles* s'alçava de la tomba per anar a votar.

Com si parodiessin l'admirable retirada russa, tots els nostres polítics abandonen els llocs d'estiu i concentren les forces a la capital.

Procedents de Reus, de Caldes de Ribes, de Camprodon, tots van ara... ja Barcelona?
I cal... Si no van en lloc!

Els requetés de Catalunya estan malversant totes les poques energies que'ls queden en organitzar un formidable aplec a la muntanya.

i quan hi seran què?... Proclamaran el rei Jaume?... Ni els mils!

Quan seran a la muntanya cridaràn: Visca Alemanya!

L'altre nit tingué lloc a Barcelona un míting de repatriats.

L'objecte del mateix fou veure si els oblidats hèroes poden cobrar del Govern el *plus* atrassat que se'ls deu des de les campanyes de Cuba i Filipines.

L'acte es celebrà en un cafè.

Era el lloc més indicat.

Podien començar a seure, pendre cafè... i esperar.

El darrer número extraordinari de LA CAMPANA DE GRACIA, fou denunciad.

Sembla que'l senyor Fiscal, no tenint res a fer, en comptes de pentinar al gat, va volguer pentinar-nos a nosaltres.

I per a fer això lo més còmode que va trobar fou denunciad-nos una magnífica *creu de ferro*, que llua el citat número en la darrera plana.

Res!... que hem hagut de carregar amb la creu nosaltres.

Sort que no'ns vé d'una.

Llegim que an en Maüra li volen donar el Toisón d'or.

Ja! Si, el Toisón d'or i un bé negre.

Un altre radical significat que ha mort.

Un altre radical significat que ja déu ésser al cel carregat de sacraments i benediccions apostòliques.

El dia en que un republicà, radical o no, significat, se casí per el civil, o no bategi la noia li regalarem un peix, si el vol de la mar, de la mar, si el vol del Forn de Sant Jaume, del Forn de Sant Jaume.